

Warmetruiendag

INSPIRATIEGIDS VOOR OVERHEDEN

**Vrijdag
2 februari
2018**

Vrijdag
2 februari
2018

**DOE
OOK
MEE!**

Warmetruiendag

UW GEMEENTE, PROVINCIE OF WATERSCHAP

Eigen organisatie;

bedrijven & organisaties;

inwoners

DOET TOCH OOK (WEER) MEE?

*De jaarlijkse, nationale energiebesparingsactie.
Omdat energie besparen wérkt!*

WE MAKEN HET U MAKKELIJK:

1 muisklik + verwarming 1 graad lager + versturen voorbeeldbericht = 6% energie besparen!

VERSNEL DE ENERGIETRANSITIE:

Doe mee aan Warmetruiendag, dan gaan we samen energieverspilling te lijf!

SER Energieakkoord: *'Energiebesparing vormt een kernpunt en eerste pijler om te komen tot een duurzame energievoorziening.'*

2

Warmetruiendag

VIER MET ONS DE WARMETRUIENDAG!

1

Meld uw gemeente of waterschap gratis aan voor de Greenchoice Warmetruiendag op WWW.WARMETRUIENDAG.NL

2

Roep – met behulp van onze voorbeeldteksten – medewerkers, scholen, bedrijven, organisaties en/of inwoners op om op Warmetruiendag een trui aan te trekken

3

Zet op Warmetruiendag de verwarming minimaal 1 graad lager en bespaar zo 6% energie en 6% CO2 per graad

IS HET AL ELKE DAG WARMETRUIENDAG?

Deel alle (door het jaar heen) behaalde energiebesparingsuccessen op de kaart!

SAMEN STERK: als iedereen in heel Nederland de verwarming op Warmetruiendag 1 graad lager zet, besparen we 6,3 miljoen kilo CO₂; dat is het jaarverbruik van 2600 huishoudens. Hele winter Warmetruiendag? Als heel Nederland tijdens de koude maanden Warmetruiendag viert, besparen we 1 megaton CO₂; dat is het jaarverbruik van een stad als Amsterdam met zo'n 440.000 huishoudens!

3

Warmetruiendag

INHOUD

Warmetruiendag

1 WAAROM MEEDOEN AAN WARMETRUIENDAG?

Els jaar nemen weer vele honderduizenden Nederlanders actief deel aan Warmetruiendag onder het motto: de groenste energie is de energie die je niet gebruikt.

Op deze nationale dag van de energiebesparing zetten we de thermostaat minimaal één graad lager en besparen zo, per graad, 6% energie en dus 6% CO₂. De trui staat op deze dag symbool voor wat we samen zelf kunnen doen en de uitstoot van broeikasgassen te verminderen.

2 februari 2018 weer Warmetruiendag
Circa 60% van het Nederlandse energieverbruik is bestemd voor verwarming in gebouwen en processen; aldus het SER Energieakkoord. Er is dus veel klimaatwinst te behalen door de thermostaat lager te zetten en een warme trui aan te trekken. Veel sympathisanten deden in de afgelopen jaren al een warme trui aan: van Donald Duck tot Pilsen Lauretten, samen met onder andere wethouders en ambtenaren, leerlingen en studenten, sportclubs en VVE's, bedrijven en winkels.

MAAT
De Greenchoice Warmetruiendag is dé nationale dag van energiebesparing. Op deze dag zetten we massaal onze verwarming minimaal één graad lager, trekken we een warme trui aan en besparen we gezellig en comfortabel 6% energie - en dus 6% CO₂ per graad.

WAAROM MEEDOEN ALS OVERHOED?
Ist het SER Energieakkoord. Energiebesparing vormt een kernpunt en eerste pijler om te komen tot een duurzame energievoorziening. („) Energiebesparing draagt bij aan milieudoelstellingen, leidt tot een lagere energierekening, verbetert de concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven en geeft ook al op korte termijn een zeer gewenste impuls aan de werkgelegenheid.

HOE
Het simpel: bijvoorbeeld met de eigen organisatie; door bedrijven en organisaties binnen de gemeente op te roepen; door inwoners te enthousiasmeren voor energiebesparing en de energiebesparingsacties te delen.

Warmetruiendag

2 MET DE EIGEN ORGANISATIE

Veel lokale overheden zijn zich al bewust van het energieverbruik binnen de eigen organisatie. Toch kan het nuttig zijn een jaarlijkse op Warmetruiendag even stil te staan bij energiebesparing. Niet alleen om als overheid een voorbeeld te geven, ook om het eigen personeel te betrekken en enthousiasmeren.

Een gestandaardiseerd voorbeeld hiervan is de Universiteit van Tilburg. Naar aanleiding van hun deelname aan Warmetruiendag werd besloten het hele jaar door de temperatuur met een graad aan te passen. Hiermee bespaart de universiteit, volgens eigen berekening, 100.000 euro per jaar op de energierekening.

TAPE-DE VERWARMING
HOE!
Meld je aan op www.warmetruiendag.nl, breng alle medewerkers op de hoogte met onderstaand voorbeeldbericht; zet de thermostaat minimaal 1 graad lager en bespaar 6% energie.

Voorbeeldbericht

Beste collega's,

Dit jaar doen wij weer mee aan de Warmetruiendag. Dat betekent dat we op 2 februari 2018 de verwarming 1 graad lager zetten om zo 6% energie en 6% CO₂ te besparen. Waarom? Voor ons staat de trui symbool voor het 'zelf doen': uit onderzoek blijkt dat we wereldwijd zo'n 70% van alle energie die verbruikt wordt, kunnen besparen en dit ontgaat een kwart van alle energie in Nederland gebruikt wordt om gebouwen te verwarmen. Zonde natuurlijk, en we dragen er graag aan bij om dat in ieder geval voor een dag per jaar anders te doen en anders te aandacht te brengen.

Samen maken we het verschil
Als heel Nederland een dag per jaar meedoet kunnen we samen de Waddenzanden Vlieland, Jerschelling en Schiermonnikoog een jaar lang van energie voorzien. Dus wil je ook thuis meedoen? Dat kan door je door te melden op www.warmetruiendag.nl. Overnomers al het hele land hebben zich al aangemeld en in eerdere edities deden bijvoorbeeld Donald Duck en Pilsen Lauretten mee, maar ook bedrijven zoals de VU, de Erasmus Universiteit Rotterdam, Linseler, heel veel basisscholen door het hele land, diverse provincies, gemeenten en waterschappen. In Duistertal ging de CV op 'stanzje Dagobert' (jens: wii), wij gaan dat niet doen, maar de organisatoren een de dag. Klimaatverbond Nederland en Greenchoice nodigen wel graag iedereen uit om leuke acties te bedenken of op de site te zetten.

Wijdag: casual trui
Zij zijn we enthousiast over onze deelname. We verheugen ons op een gezellige dag met veel lekkere warme sussen!

Warmetruiendag

3 OPROEPEN VAN BEDRIJVEN EN ORGANISATIES BINNEN DE GEMEENTE

Vaak de gemeente is de dag Warmetruiendag? Roep dan vooral bedrijven en organisaties binnen de gemeente op om deel te nemen.

Scholen & Educatie
Al vanaf de eerste Warmetruiendagen doen veel scholen enthousiast mee aan de dag. Er zijn dan ook veel inspirerende acties georganiseerd: van het de langste spant tot warmetruiendagbewe en nog veel meer. Hieronder een aantal voorbeelden. Op de site www.warmetruiendag.nl vindt u een actueel overzicht van beschikbare materialen en gastesprekers.

Ook winkels & Bedrijven doen mee!

1 **Waarom meedoen aan Warmetruiendag?**
PAGINA 5

2 **Met de eigen organisatie**
PAGINA 7

3 **Oproepen van bedrijven en organisaties binnen de gemeente**
PAGINA 10

Warmetruiendag

4 INWONERS ENTHOUSIASMEREN VOOR ENERGIEBESPARING

Roep uw inwoners op om deel te nemen aan Warmetruiendag. Tijdens weer bij de 'samen' energiebesparen werkt: het enthousiasmeert en zet aan tot duurzame gedragsverandering.

Via de media
Met het voorbeeldbericht - te plaatsen op de site van de gemeente, in de lokale nieuwstijdschrift of naar in het nieuwsdag om inwoners te enthousiasmeren op Warmetruiendag. Door er een prijsvraag of andere activiteiten aan te verbinden worden nog meer mensen bereikt.

Een ingepikt 'Groen Hart' in Arnhem.

In Arnhem doet het Natuurcentrum (NMC) mee: zij roepen de basisscholen op om mee te doen. Lokale organisaties die zijn aangesloten bij Energie raads in Arnhem, Slim opgewekt en Stichting Paris doen mee met een ludieke actie.

Warmetruiendag

5 UITNODIGING

In 2007 organiseerde het Klimaatverbond, een netwerk van lokale overheden dat werkt aan effectief klimaatbeleid, de eerste Warmetruiendag. Duurzame energieleverancier Greenchoice steunt de Warmetruiendag sinds 2013 met het motto: de groenste energie is de energie die je niet gebruikt.

Samen met u willen we graag de volgende dag van Warmetruiendag door de deelnemers aan deze dag van heel Nederland het podium te geven dat zij verdienen; samen gaan we het klimaatprobleem te lijf.

WE VERWARMEN ONZELF, NIET DE WERELD!

Drop your heat to help the planet
GET SWEATERED
-3°C

Loblaw

4 **Inwoners enthousiasmeren voor energiebesparing**
PAGINA 12

5 **Uitnodiging**
PAGINA 14

Warmetruiendag

1

WAAROM MEEDOEN AAN WARMETRUIENDAG?

Elk jaar nemen weer vele honderdduizenden Nederlanders actief deel aan Warmetruiendag onder het motto: **de groenste energie is de energie die je niet gebruikt.**

Op deze nationale dag van de energiebesparing zetten we de thermostaat massaal minimaal één graad lager en besparen zo, per graad, 6% energie en dus 6% CO₂. De trui staat op deze dag symbool voor wat we samen zélf kunnen doen om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen.

2 februari 2018 weer Warmetruiendag

'Circa 60% van het Nederlandse energieverbruik is bestemd voor warmte in gebouwen en processen', aldus het SER Energieakkoord. Er is dus veel klimaatwinst te behalen door de thermostaat lager te zetten en een warme trui aan te trekken. Veel sympathisanten deden in de afgelopen jaren al een warme trui aan; van Donald Duck tot Prinses Laurentien, samen met onder andere wethouders en ambtenaren, leerlingen en studenten, sportclubs en VVEs, bedrijven en winkels.

Gedragsverandering

De Warmetruiendag is inmiddels een echte dag van Nederland geworden. De dag staat garant voor media-aandacht en gezelligheid. En toch is de dag veel meer dan dat: de Warmetruiendag agendeert, enthousiasmeert en betreft jaarlijks honderdduizenden Nederlanders bij de urgentie van wereldwijde klimaatverandering. De Warmetruiendag biedt hen een praktisch middel om zelf bij te dragen aan oplossingen. Door samen energie te besparen kunnen we een enorme bijdrage leveren aan het verminderen van de CO₂ uitstoot. En door hier één keer per jaar bij stil te staan, volgt voor velen de rest van het jaar vanzelf.

Kyoto

De Greenchoice Warmetruiendag wordt jaarlijks op of rond 16 februari gehouden, rond de verjaardag van de inwerkingtreding van het Kyoto-protocol. Het doel van het Kyoto-protocol is om de uitstoot van broeikasgassen, die leiden tot klimaatverandering, wereldwijd te verminderen.

WAT?

De Greenchoice Warmetruiendag is dé nationale dag van energiebesparing. Op deze dag zetten we massaal onze verwarming minstens één graad lager, trekken we een warme trui aan en besparen we gezellig en comfortabel 6% energie - en dus 6% CO₂ per graad.

WAAROM MEEDOEN ALS OVERHEID?

Uit het SER Energieakkoord: Energiebesparing vormt een kernpunt en eerste pijler om te komen tot een duurzame energievoorziening. (...) Energiebesparing draagt bij aan milieudoelstellingen, leidt tot een lagere energierekening, verbetert de concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven en geeft ook al op korte termijn een zeer gewenste impuls aan de werkgelegenheid.

HOE?

Heel simpel: bijvoorbeeld met de eigen organisatie; door bedrijven en organisaties binnen de gemeente op te roepen; door inwoners te enthousiasmeren voor energiebesparing en de energiebesparingsuccessen te delen.

Warmetruiendag

VOORBEELDEN VAN ANDERE OVERHEDEN

Gemeente Utrecht: 'Warmetruiendag is podium en aanhaker'

'De gemeente Utrecht is actief bezig met energiebesparing en de overstap naar duurzame energie. Steeds meer Utrechters wekken zelf energie op en besparen slim. Op Warmetruiendag vragen we bewoners en bedrijven om de thermostaat in hun huis of op hun werk lager te zetten. Via twitter en facebook vragen we om een selfie in een warme trui te maken en deze te delen met familieleden en vrienden. Ook via de digitale schermen in ons Stadskantoor roepen we onze eigen medewerkers op om mee te doen. We gebruiken de Warmetruiendag enerzijds als podium om te laten zien wat we al doen aan energiebesparing en anderzijds om nog meer mensen te laten aanhaken.'

Lot van Hooijdonk, wethouder Milieu in Utrecht: 'Warmetruiendag is een mooi moment om de aandacht te vragen voor energiebesparing. Acties en initiatieven van bewoners zijn belangrijk om in de stad steeds meer energie op te wekken en slim te besparen. Het leuke aan Warmetruiendag is dat je met iets kleins een bijdrage kunt leveren aan iets groots: voorkomen dat het klimaat verder verandert.'

FOTO: LEO IJVELT

Nijmegen: 'Elke dag Warmetruiendag'

'In Nijmegen is het elke dag een Warmetruiendag. Het hele jaar door besteden we aandacht aan energiebesparing bij bewoners, zowel als het gaat om het nemen van maatregelen aan de woning als gedragsmaatregelen. We haken daarvoor ook aan bij de Warmetruiendag, maar ook bij initiatieven als Klimaatstraatfeesten, Dag van de Duurzaamheid, Nacht van de Nacht etc. En dus ook los van een landelijke dag communiceren we hierover.'

'Afgelopen jaar hebben we de Warmetruiendag benut om aandacht te besteden aan de Klimaatverbond Energy Battle, die Nijmegen had gewonnen. Op die dag hebben we de deelnemers (medewerkers van de gemeente, ondernemers van bedrijventerrein TPN West en bewoners uit de wijk Wolfskuil) in het zonnetje gezet. In aanwezigheid van Harriët Tiemens, wethouder Duurzaamheid, hebben de deelnemers gepraat over de ervaringen met de wedstrijd en hoe makkelijk en leuk energie besparen kan zijn. We hebben hieraan publiciteit gegeven via onze website, social media en lokaal huis-aan-huisblad.'

***“De warme trui werkt meteen.
Het is de klimaatactie die iedereen zó uit de kast kan trekken.”***

Warmetruiendag

2

MET DE EIGEN ORGANISATIE

Veel lokale overheden zijn zich al bewust van het energieverbruik binnen de eigen organisatie. Toch kan het nuttig zijn om jaarlijks, op Warmetruiendag, even stil te staan bij energiebesparing. Niet alleen om als overheid een voorbeeld te geven, ook om het eigen personeel te betrekken en enthousiasmeren.

Een geslaagd voorbeeld hiervan is de Universiteit van Tilburg. Naar aanleiding van hun deelname aan Warmetruiendag werd besloten het hele jaar door de temperatuur met een graad aan te passen. Hiermee bespaart de universiteit, volgens eigen berekening, 100.000 euro per jaar op de energiekosten!

STAP 1: DE VERWARMING

HOE?

Meld je aan op www.warmetruiendag.nl; breng alle medewerkers op de hoogte met onderstaand voorbeeldbericht; zet de thermostaat minstens 1 graad lager en bespaar 6% energie.

Voorbeeldbericht

Beste collega's,

Dit jaar doen wij weer mee aan de Warmetruiendag. Dat betekent dat we op 2 februari 2018 de verwarming 1 graad lager zetten om zo 6% energie en 6% CO2 te besparen. Waarom? Voor ons staat de trui symbool voor het 'zelf doen': uit onderzoek blijkt dat we wereldwijd zo'n 70% van alle energie die verbruikt wordt, kunnen besparen en dat ongeveer een kwart van alle energie in Nederland gebruikt wordt om gebouwen te verwarmen. Zonde natuurlijk, en we dragen er graag aan bij om dat in ieder geval voor één dag per jaar anders te doen en onder de aandacht te brengen.

Samen maken we het verschil

Als heel Nederland een dag per jaar meedoet kunnen we samen de Waddeneilanden Vlieland, Terschelling en Schiermonnikoog een jaar lang van energie voorzien. Dus wil je ook thuis meedoen? Dat kan door je aan te melden op www.warmetruiendag.nl. Deelnemers uit het hele land hebben zich al aangemeld en in eerdere edities deden bijvoorbeeld Donald Duck en Prinses Laurentien mee, maar ook bedrijven zoals de NS, de Erasmus Universiteit Rotterdam, Liander, heel veel basisscholen door het hele land, diverse provincies, gemeenten en waterschappen. In Duckstad ging de CV op 'standje Dagobert' (lees: uit), wij gaan dat niet doen, maar de organisatoren van de dag, Klimaatverbond Nederland en Greenchoice, nodigen wel graag iedereen uit om leuke acties te bedenken of op de site te zetten.

Vrijdag: casual truiday

Zelf zijn we enthousiast over onze deelname. We verheugen ons op een gezellige dag met veel lekkere warme truien!

7

Warmetruiendag

TIP

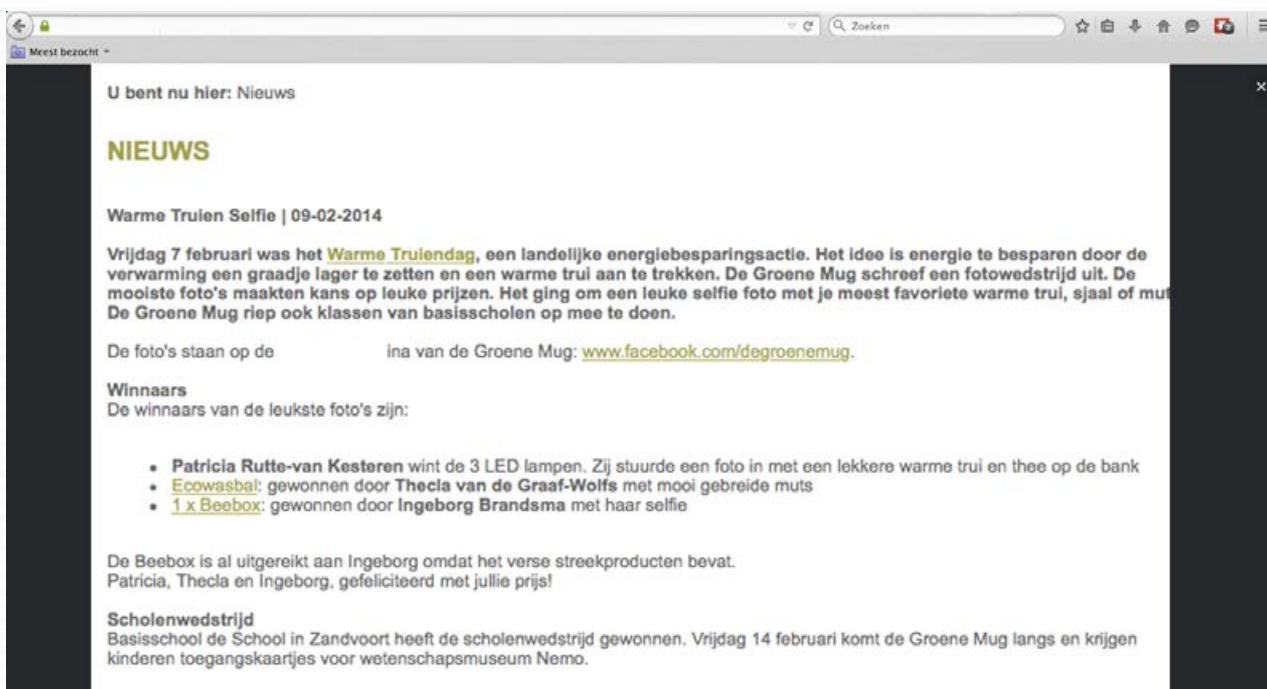
Kijk ook eens op www.lokaleenergieetalage.nl om te checken hoe uw gemeente er voor staat!

GEMEENTE LINGEWAAL:

We doen jaarlijks mee met onze gemeentelijke organisatie. Dit houdt in dat we posters ophangen en iedereen via een mailing erop attenderen dat de verwarming omlaag gaat. Middels een persbericht roepen wij ook burgers op om mee te doen.

STAP 2: ORGANISATIE

De afgelopen jaren zijn er al veel leuke acties georganiseerd onder ambtenaren en personeel bij diverse decentrale overheden, bijvoorbeeld in samenwerking met NMEs. Hier volgen een aantal tips en ideeën uit het land.

Maar liefst 40% van alle verbruikte energie in Nederland wordt gebruikt voor warmte. En een gemiddeld Nederlands huishouden verspilt maar liefst 14% elektriciteit.

TIP

Check of de gemeente al gebruik maakt van groene stroom!

**Meedoen kan heel simpel zijn:
organiseer bijvoorbeeld een interne prijsvraag voor
wie de mooiste/warmste trui draagt.**

Warmetruiendag

VOORBEELD: DE PROVINCIE GRONINGEN IN ACTIE!

• Warme chocomelk en snert

In de Plaza zijn de eerste 25 koppen warme chocomelk gratis. En tussen 12 en 14 uur is er snert!

• Warming up!

Een sportinstructeur geeft om 11, 13 en 15 uur een warming up van 10 minuten.

• Fotowedstrijd

Iedereen wordt opgeroepen 'warme' foto's met bijschrift te sturen naar de redactie. Foto's en selfies van collega's in fleece en wol bijvoorbeeld. De voormalige kunstcommissie beoordeelt de foto's en roept een winnaar uit. De prijs is een mobiel zonnepaneel waarmee je je smartphone kunt opladen.

• Voor thuis: leen de warmtemeter

In aanloop naar Warmetruiendag kunnen medewerkers de warmtemeter (een infraroodmeter die warmtelekken in kaart brengt) lenen voor thuis. Zo kunnen medewerkers ook thuis aan de slag om gericht te isoleren.

• Rondleidingen energiebesparing

Op dinsdag, donderdag en vrijdag zijn er rondleidingen met uitleg over energiebesparende maatregelen in het provinciehuis.

• Personeelsblad Gronoloog, intranet, posters

Op diverse manieren wordt de actie onder de aandacht gebracht. Baliemedewerkers worden persoonlijk en via mail gebriefd. En in een aantal artikelen in de Gronoloog wordt aandacht besteed aan energiebesparing en Warmetruiendag. De winnaars van de fotowedstrijd krijgen bijvoorbeeld een plaatsje in het blad, maar ook voorafgaand aan de dag verschijnen interviews met medewerkers en gedeputeerden over de warmtemeter. De Warmetruiendag poster hangt vanaf half januari in het provinciehuis.

TIP

Meld uw actie aan op www.warmetruiendag.nl
- want samen energie besparen geeft energie!

Warmetruiendag

3

OPROEPEN VAN BEDRIJVEN EN ORGANISATIES BINNEN DE GEMEENTE

Viert de gemeente al elke dag Warmetruiendag? Roep dan vooral bedrijven en organisaties binnen de gemeente op om deel te nemen.

Scholen & Educatie

Al vanaf de eerste Warmetruiendagen doen veel scholen enthousiast mee aan de dag. Er zijn dan ook veel inspirerende acties georganiseerd: van 'brei de langste sjaal' tot warmetruienmodeshows en nog veel meer. Hieronder een aantal voorbeelden. Op de site www.warmetruiendag.nl vindt u een actueel overzicht van beschikbare materialen en gastlesgevers.

Ook winkels & Bedrijven doen mee!

Warmetruiendag

**SAMEN ZETTEN WIJ DE VERWARMING
LAGER OP VRIJDAG 2 FEBRUARI 2018**

OPROEP

**DOE MEE AAN ONS ACTIEONDERZOEK!
VIA WWW.WARMETRUIENDAG.NL DOEN WE ONDERZOEK
NAAR HET KLIMAATALFABETISME VAN NEDERLAND.**

DOE MEE!

Warmetruiendag

4

INWONERS ENTHOUSIASMEREN VOOR ENERGIEBESPARING

Roep uw inwoners op om deel te nemen aan Warmetruiendag. Telkens weer blijkt dat 'samen' energiebesparen werkt: het enthousiasmeert en zet aan tot duurzame gedragsverandering.

Via de media

Met het voorbeeldpersbericht – te plaatsen op de site van de gemeente, in de lokale nieuwsbrief of krant- is het eenvoudig om inwoners te attenderen op Warmetruiendag. Door er een prijsvraag of andere actievorm aan te verbinden worden nog meer mensen bereikt.

*Een ingepakt
'Groen Hert' in
Arnhem.*

In Arnhem doet het Natuurcentrum (NME) mee, zij roepen de basisscholen op om mee te doen. Lokale organisaties die zijn aangesloten bij Energie made in Arnhem, Slim opgewekt en Stichting Pani doen mee met een ludieke actie.

Warmetruiendag

TIP

Zie voor inspiratie voor social media posts ook www.warmetruiendag.nl

TIP

Op www.warmetruiendag.nl kunt u eenvoudig een gepersonaliseerde poster aanmaken.

DE WARMSTE LIEVELINGSTRUI VAN 2018

DIT JAAR GAAN WE OP ZOEK NAAR DE WARMSTE LIEVELINGSTRUIEN VAN NEDERLAND

VIDEO

Warmetruiendag heeft vier filmpjes gemaakt over de Warmtruienman en de CO2-man: wie wint de klimaatstrijd? Met de filmpjes wordt duidelijk waarom het belangrijk is om mee te doen en wat CO2 precies inhoudt. Gebruik ze voor de interne communicatie over jullie deelname.

Warmetruiendag

5 UITNODIGING

In 2007 organiseerde het Klimaatverbond, een netwerk van lokale overheden dat werkt aan effectief klimaatbeleid, de eerste Warmetruiendag. Duurzame energieleverancier Greenchoice steunt de Warmetruiendag sinds 2013 met het motto: 'de groenste energie is de energie die je niet gebruikt'.

Samen met u vieren we graag de verjaardag van Warmetruiendag door de deelnemers aan deze dag van heel Nederland het podium te geven dat zij verdienen: samen gaan we het klimaatprobleem te lijf.

**WE VERWARMEN ONSZELF,
NIET DE WERELD!**

National Sweater Day FEB. 17th

KEEP WARM WHILE KEEPING THE PLANET COOL

your face here.

Drop your heat to help the planet

GET SWEATERED

Picture yourself in a mighty fine sweater to show your support for our planet and turn your thermostat down by 3°C to help conserve energy.

presented by **Loblaws**
EMPANICED STATES

Warmetruiendag

www.warmetruiendag.nl

#WARMETRUIENDAG

FACEBOOK
warmetruiendag

TWITTER
@warmetruiendag

INSTAGRAM
#warmetruiendag

FLICKR
#warmetruiendag